

**การนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช**
**An Application Of Saraniya Dhamma In Work Performance Of Personel
In Tambol Ronpibun Municipality, Ronpibun District, Nakhon Si
Thammarat Province**

พระครูพิบูลย์ธรรมสถิต ฐิตสุโข (ยังบุญส่ง)¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนจำนวน 381 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที่ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการศึกษาพบว่า

1) การนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านทิวฐิสามัญญตามีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด รองลงมา ด้านเมตตามโนกรรม ส่วน ด้านเมตตาวจิจกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวม อยู่ในระดับมาก จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม 6 โดยภาพรวม แตกต่างกัน ส่วนอาชีพที่แตกต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไม่แตกต่างกัน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

E-mail: giving_nakhon@hotmail.com

3) แนวทางการส่งเสริมการนำหลักสารานีธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ ด้านเมตตากายกรรม ควรยินดีให้คำแนะนำด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ด้านเมตตาวจีกรรม ควรชี้แจงรายละเอียดให้ทราบถี่ถ้วน ด้านเมตตามโนกรรม ควรให้เกิดเกียรติแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค ด้านสาธารณโภคี ควรมุ่งเน้นการจัดสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้านศีลสามัญญตา ควรที่มีความเอื้อเฟื้อมีมนุษยสัมพันธ์ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ ด้านทิวฐิสามัญญตา ควรใจกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : หลักสารานีธรรม, ปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล, จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) To study the an application of Sarniya Dhamma in work performance of personnel in Tambol Rongpibun Municipality, Rongpibun District, Nakhon Si Thammarat Province 2) To compare an application of Sarniya Dhamma in work performance of personel in Tambol Rongpibun Municipality, Rongpibun District, Nakhon Si Thammarat Province with the rank of gender, sexes, ages, degrees of education, occupation and different monthly incomes as differently. This study was a quantitative research and its tool was a questionnaire sample population were citizen about 381, statistic was used to analyze by percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, if the difference is statistically significant at the 0.05 level to test the difference in the average paired with the Scheffe' method

The results were as follows:

1. An application of Sarniya Dhamma in work performance of personel in Tambol Rongpibun Municipality, Rongpibun District, Nakhon Si Thammarat Province was much degree in general and each a side. When considering the side by side, sort the mean from descending to descending. When considering the side by side, sort the mean from descending to descending. found that Has the highest average titisamanyata Secondary mettamanokam portion mattawajeekam Has the lowest mean.

2. The results of the comparison of : An application of Sarniya Dhamma in work performance of personel in Tambol Rongpibun Municipality, Rongpibun District, Nakhon Si Thammarat Province with sexes, age, degrees of education and monthly incomes

were different Statistical Significance level ≤ 0.05 , but occupation was not different Statistical Significance level ≤ 0.05

3. The counsel an application of Sarniya Dhamma in work performance of personel in Tambol Ronpibun Municipality, Ronpibun District, Nakhon Si Thammarat Province with Mettakayakamma sector should be advised in polite words, Mettamanokamma sector should be detailed information thoroughly, Satharanaphoki sector should honor the people equitably, Silasamannata sector should focus on public utilities for the benefit of the collective, the color Should be courteous, human interaction is not a person, Tittthisamanyata sector should be generous and listen to public opinion in the work.

Keywords : Saraniyadhamma, Performance of municipal personnel, Nakhon Si Thammarat Province

บทนำ

เทศบาลเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องจัดการดูแลทุกข์สุขของประชาชน เทศบาลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น สารระสำคัญประการหนึ่งของเทศบาลก็คือ การบริหารกิจการในท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานได้

จุดมุ่งหมายสำคัญในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก็เพื่อต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ได้มีโอกาสเรียนรู้และทำความเข้าใจหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลถือได้ว่าเป็นที่แพร่หลาย และเป็นที่ยึดถือของประชาชนมากที่สุดในบรรดารูปแบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ถ้าหากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมย่อมมีส่วนส่งเสริมความเจริญมั่นคงแก่ท้องถิ่นและส่วนรวมของประเทศในที่สุด โดยรูปแบบการปกครองคล้ายกับรูปแบบรัฐสภา กล่าวคือ มีสภาเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติตลอดจนควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารและคณะเทศมนตรีที่คัดเลือกมาจากสมาชิกสภาเทศบาลฝ่ายที่มีเสียงข้างมาก ทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร ตลอดจนกำหนดนโยบายและควบคุมดูแลการบริหารงานของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหาร หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สภาเทศบาลทำหน้าที่คล้ายสภาผู้แทนราษฎร และคณะเทศมนตรีทำหน้าที่เหมือนกับคณะรัฐมนตรีในระดับประเทศนั่นเอง

ในทางพระพุทธศาสนา กล่าวว่า ผู้นำหรือผู้บริหาร คือ ที่มีคุณสมบัติ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ ความสามารถของบุคคล ที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม พุทธองค์ตรัสไว้ในโคปาลสูตร โดยการเปรียบเทียบฝูงโค และโค จำฝูงเกี่ยวกับผู้นำและผู้บริหาร ตลอดผู้ตามไว้ว่า เหมือนหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปสู่ฝั่งตรงกันข้ามหากโคหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปตรง ฝูงโคทั้งหลายก็ตรงตามกัน และประสบกับความปลอดภัย หากโคหัวหน้าฝูงพาว่ายน้ำไปโคที่ฝูงที่ติดตามย่อมจะดำเนินไปผิด และประสบกับความลำบากฉันท ในหมู่มนุษย์ก็ฉันทนั้น บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นใหญ่ หรือเป็นผู้นำหากมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต หรือในการปกครองแล้ว ผู้ตามย่อมจะเดินตามแบบของผู้นำด้วยดี และประสบกับความปลอดภัย หากว่าผู้นำ หรือหัวหน้าไม่ประกอบด้วยคุณธรรมในการดำเนินชีวิตหรือในการปกครองแล้ว ผู้ตามย่อมจะดำเนินไปตาม และประสบกับความลำบาก ฉันทนั้น

เมื่อมีเทศบาลจึงได้เกิดมีผู้บริหารเกิดขึ้น ซึ่งในการบริหารของผู้บริหารระดับเทศบาลนั้น พบว่า การบริหารงานของผู้บริหารงานบางส่วนบางระดับนั้น ยังบกพร่องในการบริหารงานซึ่งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน โดยไม่ยึดถือความถูกต้องขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ขาดความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะในการปฏิบัติงาน ยังความแตกแยกในหมู่คณะ ความแตกแยกของสมาชิกในเทศบาลกับฝ่ายค้าน ฝ่ายปกครองท้องถิ่น การให้บริการประชาชน การสงเคราะห์ชุมชนที่น้อยไป ไม่ทำตามความต้องการของประชาชน และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี เกิดการล่าช้าในระบบการทำงานชุมชนจึงมีการพัฒนาที่ล่าช้าไม่ทันต่อยุคสมัย จึงต้องนำหลักธรรมมาใช้ประกอบการบริหารจัดการ เพื่อให้การบริหารระบบงานขับเคลื่อนในทิศทางที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานต่าง ๆ บรรลุถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ นั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้บริหารนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาทักษะต่าง ๆ ในการเป็นผู้นำ การจะเป็นผู้นำและผู้บริหารที่ดีได้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากหากผู้บริหารหรือผู้นำมีคุณธรรมมีความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์

ธรรมะ เป็นข้อปฏิบัติในการทุก ๆ อย่างโดยเหมาะสม เช่น ในทางการปกครองทางการศึกษา ทางสังคม เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสุขความเจริญเหมาะสมแก่สภาพการณ์สภาวการณ์ เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีที่จะให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปกครองในทางเกื้อกูล ในทางก่อให้เกิดสุข เรียกสั้น ๆ ด้วยคำในปัจจุบันว่าเพื่อความสุขความเจริญ นอกจากนี้ยังเป็นหลักธรรมที่นำไปปฏิบัติได้ตลอดไปทุกกาลสมัย ฉะนั้น หลักสาราณียธรรม 6 จึงเน้นความสำคัญของผู้นำหรือเน้นที่ตัวผู้นำว่าจะต้องมีคุณสมบัติหรือมีคุณธรรมอะไรบ้างจึงจะนำประเทศชาติไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อต้องการส่งเสริมหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และ ร่วมพัฒนาการปกครองการบริหารในส่วนของผู้ทำหน้าที่

ปกครองหรือนักบริหารให้ดียิ่งขึ้นเพราะจะทำให้ทราบและรู้แนวทางปฏิบัติ ทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมไปใช้ในการบริหารที่เหมาะสมให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้บริหารต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ได้แก่ ประชาชนตำบลร่อนพิบูลย์ จำนวน 8,042 คน
- กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโรยามาเน่ (Taro Yamane อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555; หน้า 43) กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 คน การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554; หน้า 98-99)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence: IOC) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547; หน้า 242) โดยออกแบบข้อคำถามมีจำนวน 30 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

- นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try- Out) กับประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลเสาภา อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cranach) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547; หน้า 248) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .835

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสราณียธรรม 6 ไปใช้ วิเคราะห์โดยหาค่าของคะแนนค่าเฉลี่ยความคิดเห็น และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554; หน้า 331)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลหาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติใช้ t-test และ F-test รวมถึง การเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)
4. การประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนำหลักสราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัย

1. ระดับการนำหลักสราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักสราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม

หลักสราณียธรรม 6 ไปใช้ในการ ปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล	ระดับการใช้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) ด้านเมตตากายธรรม	3.54	0.56	มาก
2) ด้านเมตตาวจีกรรม	3.49	0.62	ปานกลาง
3) ด้านเมตตามโนกรรม	3.58	0.69	มาก
4) ด้านสาธารณโภคี	3.53	0.67	มาก
5) ด้านศีลสามัญญตา	3.56	0.62	มาก
6) ด้านทวิญญูสามัญญตา	3.66	0.61	มาก
รวม	3.56	0.41	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการนำหลักสารานุกรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเมตตาวชิกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับมาก ทุกๆ ด้าน

2. เปรียบเทียบการนำหลักสารานุกรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่า t และค่า F และระดับนัยสำคัญทางสถิติเปรียบเทียบตามตัวแปรการนำหลักสารานุกรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวแปร	ค่าสถิติ		sig	ความหมาย
	t	F		
1 เพศ	24	-	.00	มีนัยสำคัญทางสถิติ
2 อายุ	-	17.86	.00	มีนัยสำคัญทางสถิติ
3 ระดับการศึกษา	-	24.91	.00	มีนัยสำคัญทางสถิติ
4 อาชีพ	-	0.58	.67	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5 รายได้	-	1.70	.14	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 2 การนำหลักสารานุกรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน การนำหลักสารานุกรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพรายได้อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการนำหลักสารานุกรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการวิจัยดังนี้

แนวทางการส่งเสริมการนำหลักสารานุกรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ด้านเมตตาวชิกรรม ควรยินดีให้คำแนะนำด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ด้านเมตตาวชิกรรม ควรชี้แจงรายละเอียดให้ทราบถี่ถ้วน ด้านเมตตามโนกรรม ควรให้เกียรติแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค ด้านสาธารณโภคี ควรมุ่งเน้นการจัดสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้านศีลสามัญญตา ควรที่มี

ความเอื้อเฟื้อมีมนุษยสัมพันธ์ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ ด้านทฤษฎีสัมพันธภาพ ควรใจกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

เปรียบเทียบสarasานีธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน ดังนี้

1. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักสarasานีธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการนำหลักสarasานีธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ โดยรวม แตกต่างกัน ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ไม่ว่าจะเพศชายหรือเพศหญิง ส่วนใหญ่ก็แตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูนนทวิวัฒน์ วิธมโม (มีนุสรณ์) (2553) การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสarasานีธรรม 6: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า เทศบาลตำบลปลายบางได้บริหารงานตามหลักสarasานีธรรมทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง มีความคิดเห็นแตกต่างกันตามเพศ และอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการนำหลักสarasานีธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการนำหลักสarasานีธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ โดยรวม แตกต่างกันดังนี้ ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกันไม่ว่า 31-40 ปี 41-50 ปี 21-30 ปี ต่ำกว่า 20 ปี 61 ปี ขึ้นไป และ 51-60 ปี ส่วนใหญ่แตกต่างกัน ก็แตกต่างกันไปด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของอ่ำ ทองนอก (2555) ศึกษาการนำหลักสarasานีธรรมไปใช้ในหมู่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านนอก ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ราษฎรใช้หลักสarasานีธรรมอยู่ในระดับมาก ด้านเมตตากายกรรม (ทำดีต่อกัน) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.77 และด้านสาธารณโภคี (รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันกัน) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.39 เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้ t-test ประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกันใช้หลักสarasานีธรรมโดยรวมแตกต่างกันทุกด้าน ด้านสถานภาพในครอบครัวและสมาชิกในครอบครัวใช้หลักสarasานีธรรมไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักสarasานีธรรมของราษฎรจำแนกตามช่วงอายุโดยใช้ F-test พบว่า ความแตกต่างแต่ละช่วงอายุของราษฎรใช้หลักสarasานีธรรมแตกต่างกัน

3. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการนำหลักสarasานีธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์

จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน ดังนี้ ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่ว่า ระดับการศึกษา ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี หรือสูงกว่าของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ่ำ ทองนอก (2555) ศึกษาการนำหลักสาราณียธรรมไปใช้ในหมู่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านนาออก ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ราษฎรใช้หลักสาราณียธรรมอยู่ในระดับมาก ด้านเมตตากรรม (ทำดีต่อกัน) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.77 และด้านสาธารณโภคี (รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันกัน) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.39 เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้ t-test ประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกันใช้หลักสาราณียธรรมโดยรวมแตกต่างกันทุกด้าน ด้านสถานภาพในครอบครัวและสมาชิกในครอบครัวใช้หลักสาราณียธรรมไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักสาราณียธรรมของราษฎรจำแนกตามช่วงอายุโดยใช้ F-test พบว่าความแตกต่างแต่ละช่วงอายุ และรายได้ต่อเดือนของราษฎรใช้หลักสาราณียธรรมแตกต่างกัน

4. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังนี้ ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันไม่ว่า อาชีพรับจ้าง ข้าราชการ เกษตรกรรม ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และอื่นๆ (นักศึกษา, แม่บ้าน) ของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูนนทวิวัฒน์ วีระมโฆ (มีนุสรณ์) (2553) การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม 6: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่าส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม 6 ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้แนวทางการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานเทศบาล ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ด้านเมตตากรรมเจ้าหน้าที่ไม่ควรเลือกปฏิบัติในการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ ควรให้บริการตามลำดับในการมาใช้บริการ เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้รับบริการ ด้านเมตตาวัจกรรมเจ้าหน้าที่กล่าววาจาสุภาพต่อผู้มาใช้บริการ ด้านเมตตาโมกกรรม เจ้าหน้าที่ต้องยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตัว ให้เกียรติประชาชนที่มาติดต่อ และต้อนรับด้วยไมตรีจิตที่ยิ้มแย้ม

แจ่มใส ด้านสาธารณโภคีเจ้าหน้าที่ ต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัล บริการด้วยความเต็มใจ และมีความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมตา ควรมีความซื่อสัตย์ สุจริตไม่เห็นแก่พวกพ้องสำคัญกว่าประเทศ หรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมด้านทฤษฎีสามัญญตยาอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และนำมาแก้ไขปรับปรุงตามสภาพจริง

5. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน ดังนี้ ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันไม่ว่า ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001- 40,000 บาท และ 40,001 บาทขึ้นไป ของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเอกมรจิตปญโญ (คงตางาม) (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล.ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานีโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีการนำสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ แตกต่างกันส่วนอาชีพที่ต่างกัน มีการนำสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรใช้ข้อมูลในการปรับปรุงการใช้เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ ในแต่ละด้านให้เหมาะสมกับความต้องการ และความคาดหวังของประชาชนที่มีทัศนคติแตกต่างกัน จึงถือว่าเป็นข้อจำกัดการทำวิจัยครั้งนี้ และควรนำมาพิจารณาเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) ด้านเมตตาทายธรรม เนื่องจากเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ได้นำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ บุคลากรควรใช้หลักด้านเมตตาทายธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ถูกต้องและรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามระเบียบอย่างเสมอภาค โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

(2) ด้านเมตตาวชิกรรม เนื่องจากเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ได้นำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ เจ้าหน้าที่ควรยินดีที่จะให้คำแนะนำและชี้แจงรายละเอียดให้ประชาชนทราบถี่ถ้วนด้วยถ้อยคำที่สุภาพ

(3) ด้านเมตตามโนกรรม เนื่องจากเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ได้นำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ เจ้าหน้าที่ควรให้เกียรติแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคทั่วกัน

(4) ด้านสาธารณโภคี เนื่องจากเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ได้นำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ เจ้าหน้าที่มุ่งเน้นการจัดสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึง เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

(5) ด้านศีลสามัญญตา เนื่องจากเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ได้นำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ เจ้าหน้าที่ควรมีความเอื้อเฟื้อ ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์

(6) ด้านทิวฐิสามัญญตา เนื่องจากเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ได้นำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ เจ้าหน้าที่ควรมีใจกว้างและพร้อมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

(1) ควรศึกษา “การพัฒนาหลักการนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”

(2) ควรศึกษา “การนำหลักสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร้อนพิบูลย์ อำเภอร้อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่ความเป็นเลิศ” ในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พระครูนนทวิวัฒน์ วีระมโฆ (มีนุสรณ์). (2553). การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม 6 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี . วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการคณะสงฆ์).บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2543). พุทธวิธีการบริหาร. นนทบุรี. บริษัท ینگค์ ปียอนด์ บุ๊คส์ จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร. เอส.อาร์พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- พระมหาบุญมี มาลาวชิโร. (2543). พุทธบริหาร. นนทบุรี. บริษัท ینگค์ ปียอนด์ บุ๊คส์ จำกัด.
- พระมหาเอกมร จิตปญโญ (คงตางาม). (2553). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก : สาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีส์.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2554). สถิติสำหรับการวิจัย,ฝ่ายเอกสารและตำรา. สำนักส่งเสริมวิชาการวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.
- สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน). (2527). พรหมวิหารธรรม. กรุงเทพมหานคร.สำนักพิมพ์บริษัทสหทัยการพิมพ์ จำกัด.
- สาราณียสูตร อังคุตตรนิกาย ฉักกนิบาต, เล่ม 22 ข้อ 282, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๔๕ เล่ม.
- อาภรณ์รัตน์ เลิศไผ่รอด. (2554). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะตามหลักสาราณียธรรม 6 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อ๋า ทองนอก (2555). ศึกษาการนำหลักสาราณียธรรมไปใช้ในหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านนายนอก ตำบลการะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.